

Posudek školitelky na bakalářskou práci

Václava Hromádková: Singles v České republice ve světle proměn hodnotových orientací

Předkládaná bakalářská práce je věnována analýze vývoje singles v České republice po roce 1990. Jedná se o velmi aktuální téma, neboť ve sledovaném období prošla česká společnost výraznou transformací forem rodinných a partnerských soužití i pluralizací způsobů osamostatňování se mladých lidí, se kterými jsou úzce spojeny nejen nové formy soužití (např. kohabitace a LAT) ale také odklad odchodu z orientační rodiny a období, kdy lidé žijí jako tzv. singles.

Cílem práce bylo charakterizovat, které osoby v České republice žijí jako singles a zda v jejich charakteristikách došlo za posledních 20 let k nějakým změnám. Dále pak autorka v souladu s koncepcí druhého demografického přechodu klade důraz na dynamiku postojů a hodnotových orientací v otázkách partnerských vztahů, rodiny a rodičovství a také na to, zda se singles odlišují pouze svými strukturálními charakteristikami, či zda je u nich možné nalézt také odlišnosti v rovině postojů a hodnot.

Problematika singles není z analytického hlediska jednoduše uchopitelná, a to jak vzhledem k nejasnému vymezení tohoto jevu, které autorka podrobně přibližuje v kapitole 2 (vč. vlastní reflexe k některým z definic singles), tak vzhledem k absenci statistických dat, která by se na tento jen primárně zaměřovala. Autorka proto ve své práci kombinuje různé datové zdroje tak, aby naplnila výše uvedené cíle. Pro analýzu charakteristik singles vychází z dat SLDB v období 1991-2011, včetně některých třídění speciálně vyžádaných na ČSÚ, neboť v požadované struktuře nebyla zpracována a veřejně publikována. Pro analýzu postojů využila 3 vlny mezinárodního šetření European Value Study, které proběhly také v České republice.

Při studiu strukturálních charakteristik využívá autorka běžné metody popisné statistiky (podíly pro popis struktury v závislosti na pohlaví, věku, vzdělání, rodinném stavu, ekonomické aktivitě, případně doplněné porovnáním s celkovou populací), doplněné regionální dimenzí zkoumající zastoupení singles dle krajů a vybranými ukazateli rozvodovosti a sňatečnosti. Pro zpracování dat z dotazníkového šetření a analýzu postojů byly využity pokročilé statistické metody – binární logistická regrese. Je třeba zdůraznit, že takovýto metodologický aparát nebývá běžně součástí zpracování bakalářských prací a že autorka sama iniciovala zpracování uvedených dat za využití regresních modelů.

Předložená práce má 80 stran a je členěna do 9 kapitol. Její struktura je přehledná a logická, po úvodu se věnuje teoretickému vymezení zkoumané problematiky vč. rozličných definic singles, v kapitole 3 pak na základě toho definuje výzkumné hypotézy práce. Kapitole 4 obsahuje popis datových zdrojů a kapitola 5 podrobný popis metodiky, kterou byla práce zpracována. Vlastní výstupy jsou obsaženy v kapitole 6 (socioekonomické charakteristiky singles), kapitole 7 a 8 (hodnotové orientace). Všechny 3 analytické kapitoly přinášejí řadu zajímavých výsledků, jejichž podstatu shrnuje autorka v závěru.

V práci, resp. především v její teoretické části, postrádám pouze větší reflexi poznatků o singles v České republice, které publikovali jiní autoři a jsou založené jak na kvantitativních, tak kvalitativních datech.

Z pohledu vedoucí práce musím konstatovat, že autorka zpracovávala předkládanou práci svědomitě a věnovala jí hodně času, k řadě prezentovaných výsledků se propracovala až opakovanými analýzami, což svědčí nejen o zařazení pro tento stupeň práce nadstandardních metod analýzy, ale také o složitosti vícerozměrných analýz sociologických dat, které se nakonec úspěšně zhostila.

Předkládaná bakalářská práce dle mého názoru splňuje požadavky kladené na tento druh práce a doporučuji ji tímto k obhajobě.

4.9.2016

PhDr. Mgr. Anna Šťastná, Ph.D.